

118

SEPTEMBER 1937

DUHOVNO ŽIVLJENJE

DRŽAVNI PRAZNIK

**12. septembra na Paternal ob 10. uri
(Av. del Campo 1653)**

GOD NJ. VEL. KRALJA PETRA II.
URADNO PRIDE G. MINISTER Dr. I. CANKAR IN
ZASTOPSTVA VSEH DRUŠTEV. ZAPOJE MOŠKI ZBOR

OBISK V NOVO POMPEYO

31. oktobra ob 4. uri.

VSI SLOVENCI POHITITE TA DAN V PRILJUB-
LJENO BOŽJEPOTNO CERKEV ZADNJO NEDELJO V
OKTOBRU —

ROMANJE V LUJAN. .28. NOVEMBRA

POSKRBITE PRAVOČASNO ZA TO, DA BOSTE IME-
LI PROSTO TA DAN. VZBUDITE ZANIMANJE PRI
ZNANCIH IN PRIJATELJIH.

LA VIDA ESPIRITUAL
Caseros 2780
Bs. Aires

D U H O V N O Ž I V L J E N J E

Izhaja mesečno

Naročnina letno 2 pesa.

Urednik: Hladnik Janez, Caseros 2780, Bs. Aires. U. T. 61-4221
(Hladnik Janez stanuje na ul. Caseros 2780 kot kaplan župnije sv. Antona (Parque Patricios). Kliče se lahko telefonsko vsak dan (razen nedelje) med pol 9 in 9. uro predpoldne, med 12. in 2. uro in po 8. uri zvečer — v sredo in petek ne, ker te dni ga ni doma. — Prilika za slov. spoved pri sv. Antonu vsako nedeljo dopoldne do 9. ure.

LISTNICA UPRAVE IN UREDNIŠTVA

Naročnina Duh. življenja znaša letno 2 \$. Naroči se lahko tudi za domovino. Tudi v Italijo naš list dosti redno prihaja in zato ga lahko naroči svojcem v domovini kdor želi.

Zelo toplo prosim vse, ki list dobivate, da poravnate naročnino. Najugodnejša prilika je vselej po slovenski službi božji. Lahko se uredi tudi potom! Banco Germanico ali Banco Holandés ali skupno s Slovenskim listom.

CERKVENI VESTNIK

1. avgusta smo imeli na Saavedri šagro. Kakšni so bili štruklji, tako vprašujejo. Kjer so jih napravili so bili dolgi in debeli in dobri. Kakor so tudi pevci prav imenitno in lepo zapeli. Tudi vdeležba je bila zadovoljiva. Tisti pa, kateri več štrukljev za šagro ne znajo delati, katerim take stvari več ne diše, tisti pa tudi v cerkev več ne znajo.

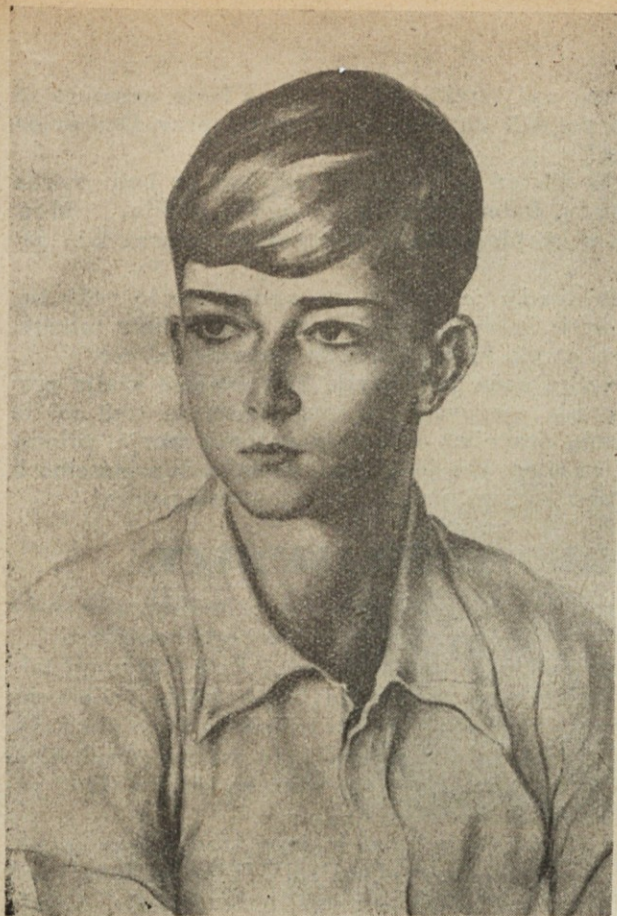
Pa vseeno ne bom nehal nadlegovati, prigovarjati in prositi vseh, naj se le zgamejo in pridejo. Saj ne prosim, da mi prinesite denarja... prav nič drugega ne prosim, kot to da pridete in pokažete, da nočete biti skregani z Bogom. Vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10. uri in pol je maša v cerkvi na Avenidi d. Tejar 4200.

Po maši na Saavedri smo skočili na štruklje v "Cvetroč", kakor se po novo Florida imenuje in smo jih še nekaj zakročili in nazadnje še za spomin veselega dne vzeli sličico.

Radi praznika kralj. rojstva se red službe božje za september spremeni tako, da bo 12. sept. maša na Paternalu. Pridite tudi Avellanedci! Saj vam ni tako daleč. Pokažite, da imate pravo razumevanje za našo skupnost.

Mesto na drugo nedeljo, bo na Avellanedi maša in tudi večernice na četrto nedeljo, to je 26. sept.

6. september je
rojstni dan ju-
go slovan skega
kralja Petra II.
rojenega 6. IX.
1923.

Mi bomo praz-
novali ta dan s
sv. mašo 12. sep-
tembra na Pa-
ternalu. (Av.
del Campo 1653

DOMOVINA!

Saj je nimamo! Saj smo brezdomci, ki begamo po svetu.

In vendar hite naše misli in naše želje tja, pod slovenske planine ob Savi in Dravi in Soči, kjer je tekla naša mladost, koder se tudi naše sanje še hodijo sprehajati...

Brezdomci smo, ker smo daleč od Domovine, pa nismo tistih brezdomcev, ki so domovino zatajili, ki domovine več ne spoštujejo in je niti ne marajo...

In kam se bomo pač zatekli tedaj, ko nas bodo nemočne in nezmožne za delo pogнали na cesto? Ali ne bo prav Domovina zadnje naše upanje?

Morda najde ta ali oni na domovini kaj, kar ga boli, morda se ne strinja s tistimi, kateri domovino njegovo vodijo... Mnogokrat se motimo v svojih sodbah! Mnogokrat nemara kdo zaslepljen...

Toda tudi tedaj, kadar je mati stara, upognjena in velih lic, je še vedno mati in je še vedno njeno srce srce ljubeče matere. In nevreden je tisti otrok, ki svoji materi ljubezen odreče.

In ko 6 septembra naša Jugoslavija god svojega kralja praznuje, ko se spominja njegovega rojstnega dne, se tudi mi iz daljave pridružujemo prazniku onih tam onstran morja, pripravljeni, da tudi mi storimo, kar je na nas, da tako doprinesemo k njeni veličini in tako tudi svoj ugled tukaj povzdignemo!

PRIREDITEV NAŠE DECE

25. avgusta je bila prva velika javna prireditev slovenske šole. Osrednja točka je bila seveda ono kar so podali naši mali.

"Kako so imele mačice šolo"... Seveda! Kako bi mogli taki drobljančki dati besedo tako glasno, da bi obvladala velikansko dvorano! In vendar so po večini prodrli njihovi glasovi do naših ušes. Pa, saj je bilo dovolj, če si jih videl, te mačice z njihovimi repki, z nagajivostjo in bistrostjo... in kako so se "junaško" poskrile, ko je zalajal sultan...

Naravnost občudovali smo jasno in lepo izgovarjavo malih, posebno deklic, ki so igrale "Izgubljeni raj". Tako da smo imeli ne le užitek lepe igre in čudovitih prizorov, temveč tudi doživetje ob čudno lepi pesmi naše ljube slovenske besede, ki je tako zvonko poživiljala dejanje.

Slovenca brez pesmi ni. Tudi naša prireditev ne bi bila slovenska, če bi minila brez petja. Zapel je mešani in moški zbor in še godba je podajala ljube znane melodije, tako da smo res imeli užitek, kot da smo na svečanosti tam doma.

Vihar navdušenja je izzval nastop g. ministra dr. Cankarja, ki je s svojo besedo dajal poguma, da zastavimo vse sile, da bo šola ne le obstala, temveč, da bo res tudi zaželjene sadove obrodila.

Vsa prireditev je bila sijano spričevalo sestram, ki so otroke učile. Zakaj treba je bilo mnogo, mnogo dela...

Prekrasne so bile obleke igralk.

Ob
spominu na
Jegliča.

V skromnem kmečkem domu v gorenjskih Begunjah je 29. maja 1850 bil rojen naš veliki vladika in vodnik dr. Anton B. Jeglič. Že jeseni 1859 so starši poslali mladega in bistrega Antona v ljubljanske šole, kjer je dve leti kasneje prestopil v gimnazijo. Od leta 1862 do mature je bil Jeglič skozi gojenec Alojzijevišča. Maturu z odliko je naredil 1869. Stopil je v ljubljansko semenišče, ter bil 27. junija 1873 posvečen v mašnika. Takoj po tem je odšel na Dunaj v Augustienum in nadaljeval bogoslovne študije. Leta 1876 je prejel doktorsko diplomu, nakar je leto dni opravljal službo kaznilniškega dušnega pastirja v begunjski kaznilnici. Še isto leto je nastopil znanstveno potovanje po nemških univerzah, a leta 1878 je nekaj mesecev dopolnjeval svoje študije v Rimu. Ko se je vrnil v Ljubljano, je postal tu podvodja semenišča in je poučeval tudi cerkveno zgodovino in pravo ter pozneje tudi dogmatiko.

Leta 1882 je postal kanonik v Sarajevu, kjer je bil najprej upravitelj stolne župnije, od leta 1890 dalje pa nadškofov gene-

ralni vikar. Za škofa siuntskega je bil posvečen leta 1897. V času svojega bivanja v Sarajevu je napisal mnogo člankov v hrvaškem jeziku. Sestavil je tudi vzgojeslovje za učitelje in učiteljske pripravnike. Ganljivo je bilo Jegličevo slovo iz Sarajeva, ki je v pravi luči pokazalo, kako je bil tudi med bosanskimi katoličani kot prav oče.

Leta 1898 je postal ljubljanski knezoškof. Tu je pokazal še plodnejše delo. Organiziral je delovanje duhovnikov, med slovenskim narodom pa je veljal za prvega denarnega dobrotnika šolstva, za branitelja narodnih pravic ter za pisatelja verskih knjig. Oživil je škofijske sinode. Neumorno se je vedno zavzemal in priporočal našijonsko delo po župnijah, pospeševal Marijine družbe in uvedel vedno čiščenje Presvetega Rešnjega Telesa v škofiji. V "Škofijskem listu" je obravnaval najbolj pereča dogmatična in moralna vprašanja. Bil je duša štirih velikih katoliških shodov. Njegovo veliko delo je posebno ustanovitev Zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano leta 1903. To je bila prva čisto slovenska gimnazija, na katero je knezoškofijski zavod odločilno vplival, da so se zanjo spisale vse srednješolske učne knjige v slovenskem jeziku. Škof dr. A. B. Jeglič je bil od leta 1905 do 1907 glavna opora tudi Janezu Ev. Kreku v njegovi borbi zoper tedanjega kranjskega deželnega predsednika za splošno in enako volilno pravico. V agitaciji za majniško deklaracijo je Jeglič povabil zastopnike vseh slovenskih strank, da so skupno z njim in s stolnimi kanoniki podpisali potrdilno izjavo. Ko so Italijani čim dalje bolj segali po slovenski zemlji, je škof dr. Jeglič odšel sam v Pariz in London, da pridobi tudi tam prijateljev svojemu narodu.

V trdem delu so se izčrpavale njegove telesne moči, čeprav je bil njegov duh še vedno prožen, bister in čil. Moral je dobiti za svojo pastirsko službo pomočnika, kar se je zgodilo l. 1929, ko je naš sedanji vladika dr. Gregorij Rožman postal škof-pomočnik. Že leto kasneje je škof dr. A. B. Jeglič sklenil prepustiti skrb nad svojo škofijo svojemu pomočniku in dne 1. julija se je poslovil od ljubljanske škofijske stolice. Preselil se je v Gornji grad, a svojega naroda ni pozabil, temveč je sledil vsakemu njegovemu utripu in vedno z bodrilno besedo podprl vsako delo v korist tako ljubljene slovenskega naroda. Čez nekaj let je našel novo zatočišče v samostanu očetov cistercijanov v Stični. In tam je dihnila vanj smrt ter ga iztrgala iz prvih vrst borecev za bledino in srečo vseh Slovencev.

Usodno jutro . . .

V petek, dne 2. julija 1937 je v Stični v Gospodu zaspal. Njegova smrt je prišla nepričakovano. Še ne praznik sv. Petra in Pavla je prevzvišeni govoril tisočem in tisočem slovenskega naroda v Celju in se ves navdušen vrnil v svoje tilo bivališče, samostan očetov cistercijancev v Stični. Oba zadnja dneva je bil prevzvišeni izredno vesel, živahen in čil, zato je njegovo nenadno slovo od zemeljskega življenja presenetilo vse. Domnevajo, da je prevzvišeni vstal kakor ponavadi kmalu po četrti uri zjutraj. Začel se je oblačiti in potem pristopil k umivalniku, kjer se je patakoj zgrudil na tla. Čez nekaj časa je stopil v sobico njegov strežnik, ki se mu je zdelo čudno, kako da ni prevzvišenega ob navadni uri maševat. Strežnik je gospoda nadškofa našel ležečega na tleh. Bil je na pol oblečen in še živ, kakor je mogel prestrašeni strežnik ugotoviti. Tekel je klicat samostansko družino. Gospod opat mu je podelil odvezo in ga mazilil s poslednjim oljem. Preden je zdravnik prišel, je gospodu nadškofu nehalo biti srce in je mirno v Gospodu zaspal med molitvami zbrane samostanske družine.

Zadnje ure . . .

Zadnji, ki je pokojnega vladiko videl in z njim govoril, je bil g. svetnik Golob, župnik iz Kostanjevice, ki je iskal zdravja v mirnem stiškem samostanu. Nadškof Jeglič je vedno z njim skupno obedoval in večerjal. Zadnji večer je bil izredno dobre volje. Vedno in vedno so mu uhajale misli nazaj k taboru slovenskih fantov in mož v Celju. Le redkokdaj je dovolil, da bi po večerji posedela in pokramljala. To so bile izjeme za velike prilike. Na zadnji večer se je to zgodilo. Pripovedoval je nadškof, kako se je pripravljaj na mesec junij. Da je vedel, da bo to "hud mesec", ker ga na vse slovesnosti vabijo, a ne vedo, kako utrudljivo da je to za njega. "Pa nič ne maram, pa nič ne maram," je pripominjal, "trpeti je treba in moliti." Pripovedoval je tudi, s kakšnim hrepenenjem je pričakoval celjskega tabora fantov in mož. Govoriti jim je hotel iz srca v srca. Govoriti tako, da jih bo razvnel za veliko delo, ki jih čaka. "Pa tudi molil sem, da bi jim lepo in prav govoril!" Navedel je celo molitvico, ki si jo je sestavil sam za pripravo na celjski tabor. Blasi se:

"Ljubi Jezus, daj mi to moč, da bom mogel možem in fantom govoriti tako, da me bodo vsi razumeli, dobro razumeli, prav

razumeli... in da jih bom vžgal.”

Pripovedoval je tudi ganljiv dogodek s poti iz Celja nazaj proti Ljubljani. Srečali so malega fantka v narodni noši. Nadškof ga je nagovoril: “Ti fantek, tale klobuk boš pa meni dal!” Mali korajžni fantek pa mu odgovori: “Saj ga vam podarim!” Pa ga le nisem vzel,” je pristavil veliki vladika in se nasmehnil. Zadnji njegov nasmeh.

Ko sta odkramljala, se je nadškof od svetnika poslovil z besedami: “Pa le počasi se slecite, da vas ne bo kaj prijelo!” in z ljubeznivimi: “Lahko noč, lahko noč!” odšel v kapelico k večerni molitvi. Tudi svojemu zvestemu strežniku boži je voščil lahko noč in odšel. Potem ga nihče ni več videl živega.

Na njegovi delovni mizi ob oknu je ležalo odprto slovensko sveto pismo, kjer apostel piše o vstajenju mrtvih. Ob njem je ležalo nemško sveto pismo, ob njem pa “Hoja za Kristusom, odprta, kjer sv. Tomaž Kempčan govori o trdnem notranjem miru. Te knjige nam razodevajo, kaj je nadškof Jeglič delal potem, ko se je poslovil od svojih prijateljev ter šel v svoje zatišje, da ostane z Bogom — sam.

PRVO SVETO OBHAJILO

V razmerah, kakor vladajo v tej zemlji, je marsikje težavno dati otrokom pravo versko vzgojo. Pač si ne moremo misliti, da bi se dobil oče ali mati, ki ne bi hotel voditi svojih otrok po poti, na katero je človeštvu pokazal Gospod Jezus. Pač ni starišev, kateri bi bili nedostopni Jezusovemu naročilu: “Pustite otroke k meni in nikar jim ne branite!”

Kljub dobri volji starišev se je pa le primerilo, da so ostali nekateri otroci brez prvega svetega Obhajila.

Vsem starišem in otrokom naj velja moja prošnja, da sporočijo na moj naslov, če bi želeli, da se jim pomore v tej zadevi.

Da se da za prvo sveto Obhajilo potreben pouk, prosim, da to storite čim preje. Ne odlašajte, ker samo se pismo ne bo napisalo. Ne odlašajte na jutri, Danes takoj sporočite ime, starost, stanovanje otrokovo na naslov: **Hladnik Janez, Caseros 2780, Capital**. V decembru bomo priredili prelepo slovesnost prvega svetega Obhajila, če bo zadostno število prijavljenih.

Prav toplo in za božjo voljo prosim stariše, da ne zanemari-
rite svoje dolžnosti in ne ostanite dolžni svojim otrokom tega,
kar so vaši starši vam dali. **H L A D N I K J A N E Z**

JEGLIČEVA OPOROKA

(Iz njegovega zadnjega govora v Celju 29. junija 1937.)

Živimo v velikih časih! Naš čas je velik, ker dela veliko hudobijo. Kako strašno se je nudobija razpasla na vseh straneh. Države same jo podpirajo; saj že po šolah uče otroke, da je treba odstraniti vse, kar spominja na Boga. Res, hudobija našega časa je velika.

Velik je naš čas, ker dela mučenike. Povsod zahteva od mnogih, da dajo v najhujšem trpljenju življenje za našo vero. Koliko so jih že usmrtili ob najstrašnejših mučenjih, prav kakor v prvih dobah krščanstva.

Morda bomo imeli še hujše čase. Hudobija bo še rasla, to vidimo od leta do leta. Tudi pri nas na Slovenskem je že začela s svojim groznim delom. Upam pa, da vas, možje in fantje, ta hudobija ne bo niti zapeljala niti uplašila, ampak da se boste s

Jeglič med Slo-
Zvenci v Zagre-
bu 19. avg. 1934

vso krepostjo uprli njenemu prodiranju. Če danes molimo za sv. Cerkev, da bi jo Bog obvaroval pred pregnjalci, te molitve ne morejo biti zastoj.

Satan ima že svojo fronto, pa ima tudi Kristus svojo fronto. Toliko pogunne mladine, toliko mož iz vseh vrst, ki ste tu zbrani, to je Kristusova fronta. V kako obilnem številu je ta množica danes zjutraj pristopila k svetemu obhajilu! Že na evharističnem kongresu so bili ponovno postavljeni temelji, na katerih moremo zrasti v močno armado, ki se bo uspešno uprla hudobnim silam. Bog sicer dolgo pusti, zato da nas do dna preizkusi, ali smo Njegovi ali ne.

Mi smo se Njemu pridružili in bomo pri Njem vedno ostali in vedno molili, naj sv. Mihael pahne v peklenko brezno sata-nove sile. Držimo krstno obljubo! Mi smo otroci božji, verujemo, da se je Kristus za nas učlovečil.

Zvesti bomo ostali Katoliški cerkvi, zaradi njenega večnega ustanovitelja, zaradi njenih nauk, ki nas edini morejo obvarovati pogube. Hujše čase moramo od slovenskega naroda odpah-niti, kolikor mogoče daleč proč, zato se moramo boriti že sedaj. Bog Stvarnik, Bog Odrešenik in Sveta Cerkev, to so stebri našega delovanja in neusahljivi viri naših moči. Zvesti bomo ostali, pa naj pride nad nas karkoli. Po robu se moramo postaviti hudob-nim silam, da se bomo izognili njihovim strahotam. Tako bomo veliki dočakali velike čase. Zato pa zahtevamo: "Povsod Boga!"

GLAS OD ONSTRAN MEJE

Tudi Kras, ki je pred leti spadal pod ljubljansko škofijo, je globoko pretresla nenadna smrt nadškofa dr. Antona Bonaven-tura Jegliča. Skoraj po vseh farah, ki jih je pokojni cerkveni knez tolikokrat obiskal, so zapeli zvonovi in oznanjali ljudem žalostno-vest, da je umrl njihov nekdanji cerkveni vladika. Tiha bol je le-gla v srca vernikov, mnogim, ki so ljubljanskega škofa osebno poznali, so se orosile oči.

Kako si je pokojni veliki škof znal pridobiti srca vernikov, priča naslednji dogodek, ki nam ga je pripovedoval sivolasi star-ček iz Zagorja na Krasu.

"Bilo je 14. maja leta 1909., ko so prišli blagopokojni nadškof k nam delit zakrament sv. birmе," pripoveduje starček. "Moj bolni sinček se je vneto pripravljaj na sv. birmo. Srčno rad bi mu iz-polnil njegovo vročo željo, toda kako? Sinček je bil tako sla-boten, da ni mogel sam v cerkev. Sklenil sem, da ga na rokah ponese tja. Posvetoval sem se o tem z domačim g. župnikom, ki me je predstavil g. škofu. "Ne, ne," so odvrnili škof, "čemu bi mučili otroka brez potrebe, bomo pa kar sami šli k vam na dom." Po končanem sv. opravilu v cerkvi so škof v spremstvu dveh gg. duhovnikov in vseh vaščanov res prišli na moj dom in moj bolni otrok je na postelji sedeč prejel zakrament sv. birmе. Vaška dekleta so nam bila lepo okrasila hišo in s cvetjem za-krila našo revščino. Toda škof so jo opazili skozi rože, ker so se čisto po domače zanimali za naše razmere. Pogovarjali so se delj časa tudi z bolnim sinčkom. Nato so me povabili v žup-nišče, kjer so mi pri odhodu stisnili v roko bankovec z besedami:

“Potolažite se, oče! Svojega sina boste nekoč našli pri Bogu v družbi mučenicov.” Kar lažje mi je bilo ob teh besedah pri srcu in tudi sinčku je odleglo. Nič več ni tožil, saj tudi ni imel časa misliti na bolečine, ker je do zadnjega govoril le o Bogu, sveti birmi in škofu. Nekaj dni za tem je umrl in zdaj... so umrli tudi oni, naš škof. O, Gospod, daj jim prostor blizu Sebe!”

TUDI SLOVENIJA NA TUJEM PLAKA

Ko se v vsej Sloveniji nihče ni zmenil za slovenskega izseljenca na tujem, ko nikomur niti na misel ni prišlo, da je domovina dolžna skrbeti tudi za svoje na tujem, je škof Jeglič edini mislil na nje, skrbel za nje. Izdal je več pastirskih listov, v katerih je dokazoval narodu vso bedo in stisko slovenskega človeka na tujem, ko je opozarjal na velike nevarnosti za vero in narodnost, katerim je izpostavljen sredi mrzle in grde tujine in klical k delu in skrbi za nje. Sam je dvakrat pohitel med nje v Nemčijo in obiskal vse slovenske naselbine, bodril izseljence k zvestobi do vere in naroda, navduševal jih za samoobrambo in samopomoč, da se ohranijo sredi tujine dobri kat. Slovenci. Pohitel je celo v Severno Ameriko in obiskal vse večje naselbine in tam enako delal, bodril, navduševal kakor prej v Nemčiji. Sam je prigovarjal svojih duhovnikom, če tudi jih je sam krvavo potreboval, da so šli za našimi izseljenci v tujino, prevzeli vodstvo in reševalno delo med njimi. Z vsemi je ostal v ozkih zvezah kot oče s svojimi otroki, se zanimal za njih napredek ali njih nazadovanje. Vsak napredek izseljencev kjerkoli na svetu, ga je veselil, karstvu med izseljenci. Ko je prišlo edino kat. tiskovno podjetje v Ameriki “Edinost tiskovna družba” in ž njo list “Ave Marija”, “Glasnik” in “Edinost” v nevarnost obstoja, koliko se je trudil, da je reševal, kar se je še rešiti dalo. Pisal je celo sv. Očetu, da je posredoval, reševal in pomagal.

Da, tudi Slovenija na tujem plaka ob svežem grobu nadškofa dr. Jegliča, ker je tudi ona izgubila dobrega svojega očeta, Zato pa, kakor Slovenija doma, tako tudi Slovenija na tujem ob njegovem grobu moli zanj in se mu zahvaljuje za vse, kar je za njo dobrega storil, moli k Bogu, naj izprosi slovenskemu narodu še veliko takih velikih mož, kakor je bil sam, pred vsem pa naj prosi pri Bogu, da bo tudi naša Slovenija na tujem, naše slovensko izseljenstvo ostalo za vedno zvesto veliki njegovi dediščini, ki nam jo zapušča: katoliški veri, slovenskemu narodu, Jugoslaviji!

Veliki nadškof dr. Jeglič pa naj počiva v miru pri Bogu!

K A Z I M I R   Z A K R A J Š E K

Slovenski Obrazi

Pri Pertotovih
in Biščanovih
v Tolosi pri
La Plati.

...kjer v Adrijo Soča hiti.

Oni dan me je spet peljala pot v La Plato. 42 km od čuvalnice na Avellanedi mimo Klaipole, kjer ima zavod Don Orione, skozi prostrano a sedaj neizmerno dolgočasne polje. Tudi nekateri slovenski samotarji živijo tam na okrog in goje zelenjavo za mestne stanovalce.

Na vsak način, tako sem namenil, moram poiskati kaj naših. Toda kako in kje. Pravijo, da v pol ure vsak otrok lahko razume sestavo ulic v La Plati. In danes vem, da je to res, ker mi je zadostovalo 5 minut za to.

Gledam in gledam notri po zapiskih naslove. Seveda: imena in priimki, to že gre. To je res pošteno. Toda, kako me bodo gledali, če bom vprašal po Češnovarju? Bog ve kako mu reko? Morda: Sesnobar; in Colja ki niti samega sebe ne more več spoznati v: Kolha... Tako kot je bilo z onim nemškim majorjem ki je med vojsko iskal ppo vseh železnicah postajo Laferka in se je siromak vozil dva dni in se je dvakrat peljal skozi Laverco in šele tretji dan srečno našel iskano Laverco pri Ljubljani

Kako je s temi ulicami 30 y 31, ali 119, entre 31 y 31... Tolosa. Da, kje pa je Tolosa. Saj to ni La Plata... Povprašam sopotnike. Pa vedeli so ravno tolike kot jaz. Da bom že zvedel v La Plati! Seveda. Toda jaz bi rad vedel preje, ker stem dosti časa prihranim.

Ko je prišel preglédnik v voz, sem še njega povprašal in mi je pokazal: Glejte tamle ono cerkev. To je Tolosa. Če greste

p š, izstopite kar na drugi kvadri in boste kmalu na ulici 31.

Izstopil sem in jo ubral kar za sledom javne steze. Na hiši pred menoj čitam: Dispensa Triestina... Hm, kaj? Kdo ve v kake ljudi se človek lahko nameri. Brez posebnih vprašanj sem najprej na jasnem če kar po slovensko pozdravim. Sicer mi črnolasi kodroglavčki niso dali Bog ve kake nade na odgovor in ga na prvi hip tudi ni bilo. Le začudeni pogledi. Toda kar ta hip je še prišla okrog vogla slovenska beseda in me je gospodinja po naše pozdravila. Tržačanka iz Piščancev v Roianu. Mož je pa Italijan.

....Če bi mi postregli s čim, so vprašali. In saj veste, da se jesti in piti človek ne sme braniti. In pravi bedak je tisti ki pravi da ni lačen, če je prav narobe res. In popoldne! Celo malo skrbelo me je, kako bom mogel priti do kake gorke stvari. No pa..... Kdor besede špara, kruha strada..... Jaz pa nisem eden od tistih in sem zato sprejel prvo in drugo vabilo: na žejo, ki je ni bilo in na lakoto... "ki ima priti"... Saj veste, da se včasih je tudi na "lakoto ki bo prišla"... Pa smo uganili marsikaj. Od Rojana v Trstu, ki ga dobro poznam, ker sem bil več tednov tam pri kaplanu bratrancu.

"Kaj pa Jurizza," rujanski župnik? On naju je poročil?"

Je že v večnosti. Prav na zadnjem njegovem potu sem ga spremil. Prav tisti dan, ko sem odhajal, 4. febr. lanskega leta, sem v Trstu naletel na njegov pogreb in celo nekaj fotografskih posnetkov sem si vzel in ob priliki vam jih bom pokazal. Silnega naroda je bilo na pogrebu in zelo so ga pohvalili v besedi, da je bil plemenita duša, prijatelj siromakov in nazadnje je postal tudi Slovincem prijatelj, ko je videl, da se jim je krivica godila.

In drugi Slovenci? Ali so kje blizu? Tako seem pozvedoval.

Seveda. Bo kakih pet družin, menda Vipavci... Seveda. Tržačanu je vse Vipavec, kar je naprej od Opčine...

Kar kramu sem stal pred lično hišico in na slovenski pozdrav sem tudi slovenski odgovor dobil in prijazno povabilo, naj stopim naprej.

Joj, gospod! Morda ste še tešč. K mizi bi vas povabila.....

Le nikar si ne belite glave. Saj nimate časa, ker vidim da ste že na delo namenjeni, jaz pa... veste-- Da ne boste rekli, da sem gosposki, in da mi je pod čast... ker ste že ravno pri matetu, ga pa res ne bom odklonil, če ga mi ponudite.

Mate boste, gospod? sta se začudila gospodar in prijatelj, kaj je prav tedaj srebal iz bučke.

I no! Kako pa! Če ga mi boste dali! Če ne, pa ne! Pa brez zamere!

No, gospod, kaj pa Berisso? Ali ste bili zadovoljni oni dan? Ni nas bilo mnogo.

Kaj bi! Če bi bil dan lep, bi bil morda razočaran, tako pa, saj veste, da človek skuša vsako stvar razumeti iz dobre strani. Tako si le lahko mislimo, da jih je vzelo slabo vreme... Če bi človek ne skušal stvari razumevati z dobre strani, bi moral pa seveda že zdavno odnehati! Tako pa se z vstrajnostjo le kaj doseže. To pa vem, da če bi imeli oni v Berissu tisto dobro voljo, kot ste jo pokazali Slovenci iz Tolose, bi bilo pol več ljudi v cerkvi. Kaj hočemo. Moja dolžnost je, storiti kar morem, dolžnost rojakov je pa na vabilo se odzvati. Toda če tega ne store... Jaz bom odgovarjal zase, oni pa zase...

Le kako, da ste vendar prišli? Dolgo smo vas že čakali.

Danes me je menda sam božji angel vodil. Ne morem se pritožiti, da imam smolo. Toda take sreče kot danes res zlepa ne. Kar sami ste mi prišli nasproti in rekel bi, da me je že kosilo čakalo kot se v pravljicah bere od tistih bratov, ki so reševali zakleto kraljicino. Tukaj ste imeli pa že mate zame pripravljen, čeprav sem mislil, da bom moral Bog ve kod vse stikati, preden bom našel kako krščansko dušo!

Pa jih boste našli še, in prav dobrih; toda oprostite! Moram iti. Delo me kliče, je menila gospodinja.

Toda tudi mene je klicalo in zato smo krenili da obiščemo "očeta". — "Bog daj srečo!" sem ga pozdravil. Menda štihaté za kapus. Saj to je doma delo za pustni čas. Tukaj smo pa tako vedno v času maškar in sonce pa tudi stoji v pustovem mesecu." "Bog daj zdravje!" je veselo odgovoril. Saj sem že pozabil na pozdrave od doma. Nisem mislil, da me bo še kdo tako pozdravil."

Prislonil je lopato in stopili smo naprej.

"Tam doma niste imeli tako lepe hišice!"

Doma? Hm — s slamo so krite naše tolminske kočice in lesene so. Pa vseeno so mi bile ljubše. Skromne so bile, pa so bile naše, slovenske. Tukaj pa naj je še bolj ljubko vse, naj je še več rož in cvetja, še bolj prikupno... Tukajle, če gledam tja v kot, ali na steno, je vse lepo, če pa mi pogled pobegne skozi okno, pa ne srečam naših tolminskih brd, ne vidim gozdov, in če ven stopim... Sama ravnina, sama ravnina! Nekoč doma, ko sem trudno

stopal po naših brežnjih njivicah sem si mislil: boga se njim, ki imajo vse ravno, ki jim brazda brez oplaza steče in niti brinovke in krampa ne poznajo... Sedaj imam pa vse ravno, kamor nese oko... in čutim da bi se moj pogled oddahnil le, če bi počival nad planinami in nad gozdovi... in če bi mesto teh pustih, zasmrajenih vodah, ki leno gnijejo po ogabnih strugah, zašumela bistra Soča in pomedla nesnago... Ali veste, kje so Avče?"

"Avče? — Da! Postajaj na bohinjski železnici v Soški dolini. Malo dalje od svete Lucije, če se ne motim.

"Da, vidite. Dve leti je, ko sem prišel sem in hčer z menoj. Nekaj mojih je pa že dolgo časa tukaj.

Pri Kovacičevih
v Tolosi.

In s čim naj postrežem? je skrbela nevesta.

Kaj bi! Glavno je, da vidim, da še niste pozabili lepih domačih navad, kjer nihče ni šel mimo hiše, ne da bi bil deležen vsaj ljubeznive besede, če že ni potreboval postrežbe. "Ni vse dar, temveč roka, ki ga da!" je zapisal pisatelj Finžgar — in prijazen obraz. Joj, kake obraze človek srečuje včasih. Kisle kot divji lesniki in dolge kot kumare... Vem, da sem črn. Toda ponekod se najdejo obrazi, kot da imam roge in kopita... Zato sem pa tembolj vesel danes, ko srečavam tako prijazne in vesele obraze. In na to dobro voljo pa, če je res tako, ali ne oče? ga pa izpijemo en mal kozarček, če je kaj pri hiši.

Pa še k sosedovim stopiva korak, ki pravite, da so tudi naši, tako sem menil, in sva stopila z očetom še korak naprej v prijazno domačijo. Kot da smo se že stokrat videli, smo se pozdravili in spet sem bil vesel novih obrazov in res bi mi bilo žal, če jih ne bi vzel s seboj za spomin. Kar hitro smo bili edini, da se pri

tisnemo na sliko in ajnszvajdraj smo bili gotovi.

Kaj pa Duhovno življenje? Ga gotovo dobite?

Saj res, gospod nunc! Kar pozabi človek. Saj vem, da stane. Stane pa! To so dragi špasi... pa, človeku je sitno nadlegovati za groše, ker potem se zdi, da samo denar iščem okoli. Zato je seveda vprašanje treba tako malo bolj na okoli zastaviti. Tisti, ki ima odprta ušesa, že razume stvar kot treba...

Radi bi več. Pa zaenkrat vsaj tole, je menila žena in priložila svoj prispevek. Škoda, da se vam tako mudi.

Toda kaj hočemo. Slovencev je mnogo in je treba kar dalje. Že nas je pozdravljal tam z one strani drug slovenski dom.

Vi pa potovo srečo nosite, so me pozdravili.

Seveda, kako pa drugače. Da bodo bolj gladko tekle tiste šajtrge, ki jih tamle vidim. Kaj pa vozite? sem vpraščval, ker sem opazil dva dvokolesna vozova, kot je tukaj v navadi.

A, da! Zelenjadarji smo. Mislite si, gospod, kako lepo se nam godi. Doma si nisem mogel misliti večjega veselja, kot če sem se mogel obesiti na soro in se peljati. Sedaj pa celo za vajeti držim, in se vozim ves med vencí salate in zelja...

Prav imate. Nekateri ljudje so večne nerge. Vedno se pri- tožujejo, tako da se sami sebi smilijo. Koliko bolj modro je vzeti vsako stvar iz sončne strani in pomisliti ne na tisto, kaj bi si še želel, pa nimaš, marveč pogledati na tiste, kateri željno hrepen- ne po potrebnih stvareh, katerih tebi ne manjka.

Tako smo kramljali in se še prav zadovoljno nasmejali. In še bibilo kaj besede, če ne bi ura tako neizprosno klicala dalje, da ne zapro prezgodaj škofove pisarne. Le še tja k sosedi pozdrav in potem dalje.

Z

Pa, kako bi človek tako hitro končal! Spet se je bilo treba pomuditi za naprej.

pomuditi par minut. In še prav zanimivih novic sem zvedel od sošolca Mihe Primčevega iz Ilirske Bistrice.

Nazadnje smo pa le morali reči: "Z Bogom!" in "Na svi- denje!"

H L A D N I K J A N E Z

NE POZABI NA 12. SEPTEMBER!

NA PATERNAL OB 10. URI!

NA AVENIDI DEL CAMPO 1653!

NEKAJ ZA OČETA in MATER

Umetnost vseh umetnosti je vzgoja. In če so okolščine tako neugodne, kot te v katerih živimo tukaj, je to delo še bolj težavno.

Naj bi služile te vrstice v pomoč vsem, katerim je mar, kako vzgojiti otroke v dostojne ljudi.

I.

Dobri starši vzgajajo svoje dete že od zibeli dalje. Zakaj, že trileten otrok je lahko izpridenec. Vemo, da se slabotna, kriva sadika ne bo nikoli, pa prav nikoli sama po sebi razvila v krepko in ravno drevo; tako tudi ne moremo od nebogljene osebe pričakovati izrazitega značajnega moža.

Dasi je še dete, vendar je v njem že razum razločevanja dobrega od slabega, dovoljenega od nedovoljenega. Dovolj ima moči, da razburja vso okolico. — Zakaj? — Otrok prinese že s seboj na svet seme, ki ob svojem času zori v dober, ali slab sad. Kajti, kakor so možje kot otroci tako so tudi otroci, ki so možje.

Poglejmo pred vsem kako otrok govori. To bitje, sicer polno čebljenja, ima vendar kratke besede, ki z njimi javlja svojo voljo. N. pr.: Hočem...! Pusti me pri miru...! Boni mami povedal...! Ti so glavni stavki otrokovi.

Slabo vzgojen otrok je nezadovoljen. Vse ga moti, nihče ne more in ne sme z njim. Večna nezadovoljnost! Že zjutraj, ko se zbudi je siten, razdražen; zadnja beseda zvečer: tožba. — Brezkončne so njegove želje, zato neizvedljive. — Moti se kdor misli, da bo zadovoljil takega razvajenca.

Poglejmo njegov nastop. V trenutku, ko se ne zgodi vse tako, pa prav tako, kot je zamišljeno v njegovi glavici, se stopnjuje jezica do pravega razburjenja. Grize svoje sovrstnike, grozi, če celo ne udari svoje mamice, ki si dovoli izreči samo: "Ah, tepeš svojo mamico, kako si grd, -- ne maram te...!" In, če se mu kdo še tako ljubeče približa, ga trmasto odrine, se morda celo spači, ali pokaže jezik...

In dalje. Na odraslih zapazi takoj morebitne nakaze in jih izvrstno oponaša. Žal, da so čestokrat starši prvi, ki se smejejo in odobravajo, občudujejo ta svoj zaklad. Hvalijo njegov izvr-

sten posnemovalni nagon, mesto da bi vse to pripisovali posledicam nevzgoje.

Tak otrok ima seveda v družini vodilno besedo. On je, ki ukazuje, po kateri poti na sprehod. — Morda ima mati opravek v drugo smer, pa dete je ukazalo drugače, mora tja...

Kje naj iščemo vzroka tej neurejenosti prej analiziranega otroka? V slabi vzgoji, ali sploh nevzgoji. In kaj je vzgoja? Vzgoja je vse ono, kar nudijo odrasli ljudje neodraslim v njihovi duševni razvoj. Misleci vseh časov so trdili, da je najtežje, pa začno najvažnejše opravilo na svetu vzgoja. Vzgoja ima razne metode, gotova načela, po katerih vzgaja. Metod je mnogo, a glavni sta dve vodilni smernici.

Je vzgoja, ki ljubeče kaže zglede in je slobodna. Je pa tudi avtoritetna vzgoja, ki zapoveduje brez obširnih razlag. S popolno gotovostjo moremo trditi, da je drugi način učinkovitejši. Res je, da tudi čustvena vzgoja večkrat uspe, vendar si uspeha nismo gotovi, medtem ko se avtoritetna vzgoja vedno obnese. S čustveno vzgojo otrok postane prilizno prikupen in si s tem osvoja srce vzgojitelja. Tudi uboga, a kmalu spozna, da bo s prosečim pogledom ganil in zmagal. Čuti, da je ljubljenec. Ve, da morebitna trda beseda bolj žali onega, ki jo je izrekel, kot njega, ki mu velja. Kmalu se mu zbudi domišljavost. Ne bo dolgo ko bo začel ugovarjati, oporekati, zavračati in popravljati zapoved. Ve, da ga starši ne bodo kaznovali in zmaga je njegova. On je, ki vodi, vlada, ukazuje. Starši se često prepozno zavedo in spoznajo, da so preveč popustili in le s težavo si na novo pridobe izgubljeno veljavo.

Nasprotno avtoritetivna vzgoja zagotavlja sinove, ki znajo spoštovati svoje starše in izvršiti svojo dolžnost. Pred vsem je treba da se otrok navadi ubogati že prej kot dobi zapoved, ali celo ukor. Otrok se nauči ubogati. Če ga torej vodi avtoritativna vzgoja, bo takoj razumel, da vselej in povsod obvelja beseda vzgojiteljeva. Brez ugovora bo torej popolnoma podvrget voljo svoji volji zapovedujočega. In, če smo otroka dovedli do tega, svesti smo si zmage.

Le taka vzgoja rodi ljudi, ljudi, ki niso slabiči, ki ne klonijo prvi sapi.

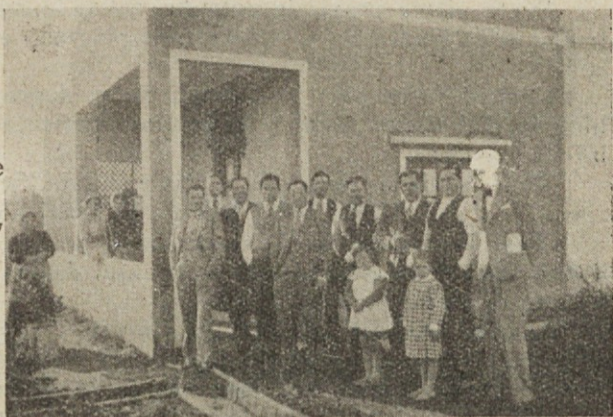
SAJ NI BOGA...

Če je, zakaj pusti, da se take krivice gode!
Zakaj mi ni pomagal, ko sem ga prosil!
Boga so si bogati izmislili, das iromake strahujejo.

Kdo pa ga je videl?

No, no! Le počasi! Če ne, bodo kar cele litanije, tako sem moral zaustaviti besedo, kateri kar ni bilo konca.

Ob priliki šagre
na Saavedri.
Pri škrbcevih v
"Cvetrožu."

Človek božji! Po vaše bi moral biti Bog "rešilna postaja" (asistencia pública), ki bi takoj nastopil, kadar bi kdo kaj neumnega ali krivičnega napravil, ki bi bil takoj pri roki, kadar bi si ga kdo zaželel...

"Prav to bi bilo treba", je menil Tone Modrijan.

"Prav imate, sem nadaljeval. Ko bi nas Bog ustvaril samo za ta svet. Ker pa je človek ustvarjen za večnost in je to življenje le preiskušnja, v kateri se izkaže vsak, koliko je vreden, in po svojih dobrih delih bo dobil šele zasluženo plačilo... Kadar učitelj z budnim učesom bedi nad svojimi učenci so vsi pridni. Kadar so za njegovim hrbtom, se pa kmalu vidi, kdo je res dober. Zato Bog pusti, da ima človek popolno svobodo in muje ne krati niti tedaj, kadar jo zlorabi, da se resnično izkaže, kdo je dober in kdo zloben... Saj bo kmalu prišel čas, ko bo vsak prejel plačilo po svojih delih. Toda v večnosti!

ZAKAJ PUSTI BOG, DA SE KRIVICE GODE?

Prav samo zato, ker noče nikogar prisiliti, naj bo dober. Ako bi namreč Bog vsak čas posegal v naše življenje, bi ljudje le hinavščino uganjali in se delali dobre iz strahu pred kaznijo. Bog pa hoče, da dela človek dobro iz lastnega nagiba. Resnična notranja vrednost človekova se pokaže ravno v njegovem ravnanju z drugimi ljudmi.

Krivica boli tistega, ki jo trpi. Kdor je odvrnil svoje misli od večnosti, zanj ni pomoči. S tem, da kolne nasilnika, si nič ne pomaga; Če Boga taji, pa tudi nič na boljšem ni.

Sveto pismo pravi: le potrpite, zakaj le kratko je zemeljsko trpljenje in kmalu bo prišel Gospod, ki vas bo dvignil in potolažil

Gospod Jezus nam je dal tudi osem blagov, ki vele: blagor ubogim, žalostnim, lačnim in žejnim pravice... ker bodo potolaženi, nasičeni...

Tone Modrijan je pa le z glavo majal. "Seveda, lepo. Toda, vse to je daleč. Mi pa sedaj trpimo, in sedaj pomoči rabimo."

Tudi konec meseca je dosti daleč, pa se vendar mučite in delate vse od začetka meseca v upanju, da bo prišel tudi konec in z njim plača.

! Usodna napaka modernega človeštva in vseh malodušnih je prav v tem, da zgubljujejo izpred oči večnost. Zato pa računijo več ne gredo skupaj, ker Bog nas je za večnost ustvaril in je to življenje le delaven dan, s katerim si služimo za večnost. In je vse zastonj. Z nobenim godrnjanjem ne z nevero, ne s kletvijo ne bomo Boga pripravili do tega, da bi nam postavil nebesa na zemljo.

ZAKAJ MI NI BOG POMAGAL, KO SEM GA PROSIL?

Zato, človek, ker si spustil prvi del Očenaša in mislil samo na drugega, v katerem se prosi za kruh... Koliko je ljudi, ki so čisto pozabili, da je treba Bogu z molitvijo in spolnjevanjem zapovedi tudi čast dati, ne ga samo s prošnjami nadlegovati. In je pač razumljivo, če Bog ne sliši take nadležne molitve, ki samo samoljubno Bogu pravi, kaj si molivec želi, ničesar pa ne stori z namenom, da Bogu da čast, ki smo mu jo kot božje stvari dolžni. Tudi v naših molitvah moramo vedeti, da je večnost več, kot pa sedanost. Pravi Gospod: Išcite najprej božje kraljestvo in njegovo pravico, vse drugo vam bo navrženo. Kdor

nič ne kupi, tudi navržka "žape" ne dobi. Kdor v božjo čast nič ne stori, kdor noče imeti časa za molitev in za mašo... tirja od Boga stvari, ki je Bog ni obljubil. Ker nimamo obljube božje, da bomo sedeli pri polni mizi; pač pa imamo obljubo, da bo Bog naše želje napolnil do vrha, kadar bomo stopili v večnost, če bomo zaslužili to s pravim bogoljubnim življenjem.

DA SO SI BOGATINI BOGA IZMISLILI ZA STRAH PODLOŽNIM?

Res je, da premnogi tako žive! Brez misli na Boga in na odgovornost, ki jo imajo pred Bogom o tem kako ravnajo s podrejenimi in kako gospodarijo s svojim imetjem. Bo že večnost dolga dovolj, da se bodo tudi tiste krivice izravnale . . . Da so si Boga izmislili? Ali so si izmislili tudi tele besede: "Gorje vam bogatini, zakaj prejeli ste svoje plačilo! — Gorje vam, ki ste sedaj siti, zakaj stradali boste! — Gorje vam, ki se sedaj smejete, zakaj jokali boste!"

KDO JE VIDEL BOGA?

S svojimi telesnimi očmi Boga v njegovih slavi ni videl nihče, ker ga oči ne morejo prenesti. Saj še sonca oko gledati ne more, ki je komaj maša sled božjega sijaja in veličanstva. Prav zato mora preje biti človekovo telo poveličano in bo šele potem moglo gledati slavo božjo.

Vidimo pa Boga v njegovih delih in je bilo prihranjeno to ponizanje sedanjemu veku, da ljudje v stvarstvu Stvarnika več ne morejo najti. Vsa tisočletja in vsi narodi so spoznali Boga, če tudi so se motili v tem, kakšen je Bog, četudi so mesto enega častili več bogov. Toda vsi so ga imeli in je brezverce dal šele vapuh našega stoletja in so moderni bogotajci o svoji brezbožnosti stanovitni le dotlej, dokler Boga ne rabijo, kakor nemški modrijan Schoppenhauer, ki je Boga tajil in smešil, ko je pa v času teške borezni trpel hude bolečine, ga je klical na pomoč. Kljub zasmehovanju zdravnika.

Vse vesoljstvo z bogastvom in pestrostjo zemeljskih stvari in nebesnih zvezd je kakor velikanska ura, katere kolesje nemoteno teče dalje. Kdo je ta mehanizem sestavil, kdo ga je navil, kdo mu daje tek? . . . Globoki misleci vseh časov so iz stvarstva samega spoznali, da si stvari sploh brez Boga razložiti ne morejo. Boga so tajili le domišljivci in nevedneži in razbrzdanci, katerih življenje je bilo in je v nasprotju s postavo bo-

žjo . . . Taki, kateri zato govore da ni Boga, ker želijo, da bi ga ne bilo. Iz ust razbrzdancev pa so v svoji bridkosti in malodušnosti vzeli bogotajno besedo tudi nekateri trpini, toda njihova beseda je le izliv bridkosti in ne bogokletna misel, ki Boga taji.

Bog je, in v prvi zapovedi je ukazal, da moramo: Verovati v enega Boga. V stvarstvu se nam razodeva, po Jezusu se je z besedo in neštetiimi čudeži predstavil in kdor ga noče priznati, jje krivda v njem samem. Vsak človek se mora z vsa silo truditi za to, da si vero v Boga utrdi in si jo skrbno čuvati, da mu je satan ne bi vzel. Videli pa bomo Boga šele tedaj, kadar bomo s ponižno vero vanj, s spolnjevanjem njegovih zapovedi in lepim življenjem postali tega vredni, da se nam razodene brezkončna lepota in bogastvo in sreča božja.

KAKO STA MOLILA ROŽNI VENEC

Ko bi bilo vedno tako, videli bi, kako bi bil svet pobožen . . . In molkov bi kar prvi dan zmanjkalo v vseh štacunah. Žal da ni tako vsak dan.

Oni dan je stopil Janko v cerkev. Malo je bila želja, da se v miru oddahne, malo pa tudi, da se Bogu potoži. Saj je tak siromak, ki komaj more kakemu človeškemu bitju potožiti bridkosti, ki mu njegovo mlado življenje mori. Zakaj trda je borba za to revno življenje. Božja misel je edina, ki mu da tolažbo. Prav tedaj, v pozni dopoldanski uri, pristopi mašnik. Prav. Bom pa še pri maši, se je Janko razveselil. Cerkev prazna. Pač. Tamle prihaja starček in še kaka oseba je čemela po klopeh. Tik za Jankotom se je vsedel sivolasi mož. Porahlo ga je pocukal in z molkom potresel meneč: Ali znaš moliti?

Po argentinsko ne, po slovensko pač, je odvrnil Janko.

In sta sprožila rožni venec in je šla glasna "Sveta Marija..." za špansko "Dios te salve..." Začela sta in nadaljevala in tudi dokončala.

Kar prijetno se je zdelo Jankotu ob tej dosti zanimivi dogodivščini in zadovoljen je bil ob misli, da je ta molitev vredna nekaj več. Kljub mnogim zvedovim pogledom je stanovitno molil Sveta Marija in Daj nam danes . . .

Končala se je molitev, končala se je maša. Janko je vstal da odide. Tudi starček se je dvignil, ga z nasmehom potrepeljal po rami in mu stisnil v roke bankovec za pet pesov. Takole se je zgodilo oni dan v cerkvi "Santísimo Sacramento".

IVAN CANKAR:

ZGODBA O ŠIMNU SIROTNIKU

(Gotovo bo ustrezeno vsem bralcem s pričujočo povestjo Ivana Cankarja.)

Ta zgodba, ki vam jo pripovedujem, se je pričela ob tistem času, ko je dopolnil Šimen petdeseto leto svojega življenja. V mestu pa se ljudje hitreje starajo, nego na polju. Komaj je človeka trideset let, se mu hrbet krivi, mu upadajo lica. Tudi meni se je tako zgodilo. Črni mestni prah pije kri kakor vodo.

Petdeset let je bilo Šimnu, pa je bil betežen starec. Kovač je bil, svojih polnih trideset let je slušil enemu gospodarju; stal je na enem prostoru od začetka do konca, tako da se je zemlja že za ped globoko usedla pod njegovimi nogami. Ko je doslužil trideset let, so mu roke odpovedale, niso več vzdignile kladiva. In gospodar mu je rekel:

“Zvesto si mi služil, oj Šimen, dolgih trideset let. Zdaj pa so ti roke odpovedale, oj Šimen; na tla položi kladivo in pojdi z Bogom, kamor ti srce veleval!”

Tako je rekel gospodar. Zakaj postava delavcem je taka: drugim boš točil vino mladosti, pelin starosti boš sam popil.

Šimen se ni prerekal ne z Bogom, ne z ljudmi. Dejal je: “V posteljo pojdem, počakam smrti.” Tako je storil, ampak smrti ni bilo. Lačen je bil, truden in bolan. Pa je mislil: “Velikokrat že so rekli, da je pravica na svetu; pojdimo torej ter spoznajmo, kjer je pravica in kaj da je!”

Res se je Šimen napatil ter se je močno čudil, ko je spoznaval pravico. Kadar je izpregovoril besedo o pravici, so se mu smejali v obraz. Pa je prevdaril: “Izpremenili so se časi; tista stvar, ki smo ji rekli pravica, ali je umrla, ali pa so jo drugače krstili. Ker skoraj bi dejal: če psu privoščijo kost, kako da ne bi starcu suhe skorje?”

Dolgo ni premišljeval. Zakaj prišel je gospodar tiste hiše, kjer je Šimen gostaril. Prišel je in je rekel:

“Trideset let si domoval v tej izbi, oj Šimen, in zmirom si bil zvest. Zakaj ne plačaš gostaščine?”

Šimen se je začudil.

“Kako bi, ko ni dela? Star sem, dajte, da v miru umrjem!”

“Ne boš, oj Šimen, zastonj umiral! Pojdi, kamor ti srce veleval!”

Šimen je povezal svojo culo in je šel, Zmirom bolj se je čudil, majal je z glavo in je rekel, da pravica ni živa stvar, ki jo človek lahko zgrabi in vpraša, kadar je treba, temveč da je izmišljena in abotna povest za otroke.

Prerekal pa se ni z Bogom in ne z ljudmi, temveč je sklenil v svojem srcu:

“Če v izbi ne, če ne v postelji, pa umrjem kraj ceste. Bliže bom grobu in duša bo že našla svojo pot!”

Res je legel kraj ceste in si je položil culo pod glavo, da bi v miru zaspal. Ampak prišli so ljudje in so rekli:

“Glejte ga, razbojnika, ob belem dnevu bi kraj ceste umiral!”

Vzdihnil je Šimen in je vstal.

“Saj sem rekel, oj ljudje, da bi rajši v izbi umrl!”

Še poslušali ga niso; gnali so ga pred sodnika. In tam so ga obtožili, da je hotel umirati kraj ceste.

“Čemu pa se potepaš, čemu pa ne delaš?” se je razsrdil sodnik.

“Saj bi!!” se je branil Šimen. “Ampak roke nočejo, ne vzdignejo več kladiva!”

Odkod da je doma, ga je vprašal sodnik.

Ob tej besedi se je Šimnu čudno zdelo. Molčal je in je premišljeval, pri srcu pa mu je bilo nadvse grenko.

“Odkod da si!” je vprašal sodnik.

“Daleč je, daleč; zdavnaj je, zdavnaj!” je rekel Šimen. “Koliko je — oj, petintrideset let in dalj, da niso videle tistih krajev moje oči . . . oj, ne spoznale bi jih več!”

“Kaj bi tisto!” je rekel sodnik in je bil jezen. Ker oči sodnikov so take, da gledajo na papir, ne v srce. “Kaj bi tisto! Na odgovor te kličem, ne k molitvi! Povej, odkod da si, zato da te poženemo tja, ker se brez posla potepaš po tujih krajih!”

Šimen se je čudil.

“Na Prisojah sem rojen, pravi pismo; ali spomin ne vidi več tistega kraja, ne spoznal bi ga več, še v sanjah ne . . .”

Nič ga niso več izpraševali; prijeli so ga in so ga gnali kakor tatu. Šimen je prtgovarjal biričem, poizkušal je, da bi jih izmodril.

“Saj nič drugega ne maram, nego da v miru umrjem kraj ceste. Čemu bi me zdaj še po svetu vlačili, ko je pot dolga in voznja draga?”

Biriči ga niso poslušali, temveč so ga zaklenili v tesno, nepriljudno izbo z visokim omrežnim okencem.

“Čuden je svet dandanašnji!” je pomislil Šimen, ko je bil sam. “Ko sem bil se mlad in močan, dvajset dolgih let sem koprnel, da bi videl tiste kraje, kjer sta umrla oče in mati. Bog jima daj nebesa. Dvajset let sem koprnel, dokler ni umrlo navsezadnje še koprnenje samo. In zdaj, glej, ko sem star in slab, zdaj, ko bi rad v miru zaspal, me gonijo, kamor mi srce nič več ne veleva. Preveč je moja pamet trudna, da bi razbistrila to modrost!”

Ko se je vzdramil in se je komaj danilo, so odprli duri in so go klicali. Šimen je vstal, vzel je culo in je šel brez godrnjanja, kamor so ukazali.

Če nočejo, da bi kraj ceste umiral, pa naj mi posteljejo, kjer se jim zdi!”

Tako je prevdaril in se ni prepiral z nikomur.

Gnali so ga križem po ulicah, naposled pa so ga potisnili v železni voz. Šimen je zavzdihnil in se je pokrižal.

“Če je ukaz taš, da potujemo, pa potujemo! Morda bo dal Bog, da se duša spotoma naveliča teh starih kosti!”

Ali Bog ni dal. Železni voz je vozil počasi, kakor polomljen koleselj. Vsako uro se je ustavil in je stal pod milim nebom po cele tri do štiri ure. Zakaj take ljudi, ki so drugim v spotiko in nadlego, ne nalagajo na gosposke vozove, temveč med vreče, sodove in razbojnike. Časih je Šimen odvezal culo in si je privoščil kos kruha in skrbno odmerjen grižljaj slanine; kakor je hranil, je bila cula zmirom bolj ohlapna in beraška. Šimen pa si ni delal hudih skrbi. “Treba je, da človek kosi, kadar je čas kosila, in da večerja, kadar je čas večerje; vse drugo se bo že naredilo, kakor je božja volja!”

Gledal je skozi okno in je videl temne goré in zelene doline, pusto skalovje, bogate njive, gozdove in pašnike, samotne romarske cerkve, vasi in mesta; vse se je čudežno vrstilo in izpreminjalo pred njegovimi očmi: pokrajina je bila zmirom drugačna, ali zmirom mu je bila tuja.

“Daleč je pač še do tistih krajev, ki pravijo, da so moja domovina. Če ne z očmi, spoznal bi jih morda vsaj s spominom. Bo že Bog dal, da se biriči ne zmotijo in da me odlože tam, kjer je treba.

(Dalje sledi.)

DOMA IN PO SVETU

Preganjanje protestantov. (Berlin.)

Arctacijo pastora Memoellera so že dolgo pričakovali. Vsak dan je pridigal v svoji cerkvi pred številnimi poslušalci in zahteval svobodno evangelsko cerkev v nacionalistični državi. Osebnost in tudi njegovi pristaši so stalno zahtevali, da naj se ustavi preganjanje evangelskih pastorej. Bil je najbolj popularen nemški pastor in je med svetovno vojno poveljeval podmornici "U 151", ki je v Sredozemskem morju potopila mnogo sovražnih ladij. Po vojni se je vrnil domov in se posvetil kmetijstvu. Leta 1931 se je začel pečati s teologijo in kmalu nato postal tudi pastor v Dahlemu. Ko je leta 1933 narodnosocialistični režim hotel podjarmiti evangelsko cerkev, se je dvignil proti temu. Stalno se je odkrito boril za versko svobodo v Nemčiji.

V OXFORDU na Angležkem se je v juniju vršil kongres evangelskih kristjanov. Zastopane so bile vse dežele, razen Nemčije, od koder niso smeli na ta kongres, ker je Hitlerjeva vlada to onemogočila. Nemškimi sovražnikom so poslali poseben pozdrav.

V NEMČIJI vlada med vsem vernim ljudstvom veliko razburjenje. Narodni socializem je napadel vse kristjane sploh, najbolj pa katoličane. Osnovna točka boja je verska šola. Nacionalizem hoče vzgajati le v nemškem duhu, dočim je verska vzgoja univerzalna.

Spor se je še bolj poglobil radi govora ameriškega kardinala Mundelena, ki je sin nemških staršev. Posebno razburjen pa je nemški nacionalizem postal radi obiska papeževga tajnika Pacelija v Francijo. Padel je očitek, da se pajdaši Vatikan s komunisti. Pacelli je namreč šel posvetit veličastno baziliko Male Terezije v Lisieux in je

imel tudi sestanke z nekaterimi vodilnimi francoskimi osebnostmi v Parizu.

Spor med Cerkvijo in državo je tako globok, da bo imel še usodne posledice in od njega zavisi usoda mnogih narodov. V tisočletni zgodovini je Cerkev imela že več takih borb, pa je vselej videla ponižanega tistega, ki ji je odporoval njene božje pravice. In tukaj gre prav za prav za njeno osnovno pravico in dolžnost, ker je od Jezusa ona postavljena za učiteljico človeštva.

REVOLUCIJA v Turčiji. — Svetovna javnost je tako zaposlena z dogodki v Spaniji in na Kitajskem in v Jeruzalemu, da je le pazljiv čitatelj zasledil, novice o velikem dogodku v Kemalovi Turčiji, kjer so se uprli Kurdi in so se jim pridružili tudi nekateri Armenci in Arabci. Kurdi so sicer še zelo divji toda politika Kemalova je še bolj, ker je agresivna nič manj kot po drugih izrazito fašističnih deželah. S 25 tisoč možmi in vsemi modernimi sredstvi moderne vojske so šli nad upornike, in so uničevali dosledno vas za vasjo. Nekaj sličnega je bilo s pokolji, katere so uprizorili v času svetovne vojne proti ponižnim Armencem, ki so jih poklali cel milijon.

TABOR slovenskih fantov v Celju. —

Veličastna je bila slovesnost, ki se je vršila v Celju dne 29. junija na Praznik sv. Petra in Pavla. Sam po sebi značilen dogodek, ki je zbral 15000 ljudi v Celju, dobiva še vse več pomena radi tega, ker je tedaj zadnjič nastopil pred svojim narodom dr. Anton Bonaventura Jeglič, ki je vili množici nedopovedljivo navdušenje. Dva dni pozneje je stopil že v večnost.

JUGOSLAVIJA na pariški razstavi.

Francosko časopisje se silno laskavo izraža o jugoslovanskem paviljonu,

ki da daje pravilno podobo o vseh tvornih silah jugoslovanskega naroda, ki so Jugoslavijo v zadnjih letih potisnile v ospredje evropskih držav ter so jamstvo za njen nadaljnji napredek k blagostanju in mednarodni veljavi.

Po prvotnem načrtu bi morale biti vse pročelje paviljona pokrito z jugoslovanskim marmorjem, toda tehnično in denarne ovire so to preprečile. Vendar pa so 4 visoki stebri pred paviljonom iz čistega belega marmorja iz južne Srbije. Zgrajeni so bili v 20 dneh od 12 jugoslovanskih delavcev. Velika dvorana je vsenaokrog okrašena z lepimi skulpturami ter umetnostno razsvetljena. Dalje sledi turistični oddelek. Značilne so mogočne freske, ki predstavljajo kmečka dekleta v narodnih nošah in ki prikazujejo vse krajevne lepote Jugoslavije. Turistični oddelek se lahko ponaša s prekrasno zbirko fotografičnih posnetkov najlepših krajev Jugoslavije. V posebnih omarah so posnetki fresk iz srednjeveških cerkva iz vse Jugoslavije. Na turistični oddelek se oslanja oddelek za slike. Vsi najbolj vidni umetniki mlajšega rodu so razstavili svoja najlepša in najboljša dela. — Biser vsega paviljona je dalmatinski dvor iz srednjega veka, kjer so obešeni posnetki srednjeveških notranjščin najbolj izrazitih zgradb naše jadranske obale.

Med jugoslovanskim in argentinskim paviljonom stoji sredi trocaderskih vrtov kmečka hiša iz Bosne. V notranjosti so razobešeni statistični podatki o lesni industriji v Jugoslaviji. Zelo značilen je relief "Molitev v gozdu", ki predstavlja prizor iz življenja lesnih delavcev v Bosanski kmečka hiša je ena največjih privlačnih točk pariške razstave.

Razen svojega lastnega paviljona in navedene bosanske kmečke hiše iz Jugoslavije razstavlja še druge znamenitosti v posebnih mednarodnih paviljonih splošnega značaja. Tako se nahajajo v mednarodnem paviljonu za ročne umetnosti bogate zakladnice jugoslovanskega čipkarstva, jugoslovanskih

narodnih noš in raznih dragocenih lesnih izdelkov.

Ameriški Slovenci na obisku v domovini so si ogledali tudi Beograd.

Na vprašanje o vtisih v domovini so izjavili: Sprejem na Jesenicah in v Ljubljani je bil naš naj srečnejši dan. Posebno nas je presenetilo navdušenje in manifestacija ljudstva, ki nas je ganilo do solz. Naj srečnejši trenutki so bili, ko nas je pozdravil ban dr. Natlačen in ob vzklikanju množice, ki nas je pričakovala. Sporočite vsem, da smo se takoj pri vstopu v Jugoslavijo počutili kot doma."

SLOVENSKI telovadci v Parizu na mednarodnih tekmah katoliške športne zveze 10. in 11. julija so dosegli sijajen uspeh. Med 200 svetovno znanimi najboljšimi tekmovalci teh društev so dosegli zastopniki slovenskih fantovskih odsekov: Ljubljancina Kermavno Ivan 4. mesto, Varšek Ivan 9. mesto in Natlačen Fric iz Jesenic 7. mesto. Torej nismo največji drvenjaki Slovenci!

UMRL je 8. julija v Ljubljani znani industrijalec Karel Polak, lastnik v prejšnjih časih lepega imetja. Bil je plemenitca srea in oče neštetim sirotam, R I P.

BELEA Krajina ima čimdalje več prijateljev. Vedno bolj raste zanimanje za narodne pesmi in običaje med belokrajci, pa tudi za gospodarstvo in izobrazbo je bilo zadnje čase mnogo storjeno. V tej stvari je kaj značilen obisk bana dr. Natlačenina Grabrovcu pri Metliki, ki je zadnje čase pokazal velik korak naprej, čeprav vas, skrita med samimi gozdovi. V Metliko je poslala Ljubljana na počitnice nad 65 otrok.

MOST med Brazilijo in Argentino čez reko Uruguay bodo gradili pri mestu Uruguayana. Dolg bo 1260 metrov.

7000 TON argentinskega mesa za pol leta je naročila italijanska armada.

5000 TON krompirja pošljejo v Argentino iz Čile.

TRGOVSKI promet ima Argentina s deželami: Anglija, Sev. Amerika, Nemčija, Belgija, Italija, Francijo, Brazilijo, Japonsko, Nizozemsko, Svdsko, Perú, Čehoslovaško, Svico in Luksemburško. Z Jugoslavijo še vse čaka. Uvažajo se le gobe iz Jugoslavije in tjamate! Sedaj so pogoji ugodni za lesno kupčijo.

Trgovaška bilanca izkazuje presenetljive številke. Izvoz se je dvignil za 95 o/0 z ozirom na lansko leto. Prvo polletje lanskega leta je bilo izvoza za 723 milj. \$\$, letos za 1,409 milj. \$. Dvignil se je posebno izvoz pšenice (od 66 na 403 milj.), ki je kar šestkrat večji. Izvoz koruze se je podvojil, lanu in rži se je potrojil, toda ne po količini temveč radi znatno zvišane cene. Znatno izboljšanje izkazuje tudi izvoz živalskih produktov, kot mesa, kož, volne, mlečnih izdelkov. V denarni vrednosti 74 mill \$.

To polletje je doseglo naravnost baje napredek v argentinski zunanji trgovini. Žal ima to izboljšanje na zunaj za deželo samo to slabo posledico, da cene živilom močno rastejo.

SAN CRISTOBAL, sv. Krištof je nebeški zavetnik avtomobilistov, zato imajo ob priliki njegovega praznika svojo posebno vlogo v procesiji župnije San Cristobal (San Juan 2600) avtomobili, ki zavzemajo ob tej priliki po več kvader. God sv. Krištofa je 25. julija.

Mestna občina je sklenila zasaditi 12 tisoč dreves v 572 kvadrh.

RADIO Ljubljana je prvi v jugoslovanski državi pokazal veliko razumevanje za izseljensko vprašanje. Že lani je začel pripravljati vsak mesec posebne večere, posvečene našim izseljen-

cem. —Zdaj je začela buditi naša radio postaja zanimanje za izseljensko vprašanje po danovini. V ta namen bo pripravljala vsakih štirinajst dni, in sicer ob petkih zvečer ob 19.50 kratka predavanja in poročila o najnovejših dogodkih med našimi izseljenci, ki žive zdaj raztreseni po vseh delih zemeljske oble.

RAAZSTAVA slovenskega tiska v zvezi z jesenskim ljubljanskim velesejmom bo nekaj zanimivega. Letos je 140 let, ko je "bil na svitlo dan" prvi slovenski časopis "Lublanske Novice". Izdal jih je Vodnik, prvi slovenski pesnik. Razstava tiska bo obsegla celih 5 paviljonov.

SOVJETSKA tajna policija je v Kazanu prišla ruskega pravoslavnega duhovnika Bumagina, ki je po naročilu tete ustreljenega maršala Tuhačevskega bral sv. mašo za duše maršala Tuhačevskega in njegovih 7 ustreljenih tovarišev. Duhovnika Bumagnina je sodišče obsodilo na smrt ter je bil ustreljen. Tudi 80 let staro teto maršala Tuhačevskega so zaprli. Čez tri dni so jo v jetniški celici našli mrtvo.

NEKI Gradčan Pinter je iznašel tako sredstvo, s katerim je mogoče v kratkem času nevidne napraviti reči in ljudi. Sedaj poročajo listi, da je s svojo iznajdbo delal poskuse na dunajskem velesejmu. Najprvo je pokazal nko stvar ter je povedal, da bo ta stvar kmalu nevidna. In res je tisti predmet postajal vedno prozornejši, dokler nazadnje ni kar izgubil izpred oči gledalcev.

Nate je Pinter prvič na Dunaju pokazal, kako postane neviden tudi človek. Povabil je nekoga izmed občinstva

TEMLIN & GOMBOC

RESTAURANT "VIENES"

EDINI SLOVENSKI RESTAVRANT V CENTRU

TUCUMAN 337

BUENOS AIRES

naj pride k njeemu na oder. Kmalu je tisti človek postal neviden očem gledalcev, čeprav je ves čas ostal na odru ter z odra gledal, kaj se dogaja med gledalci. Lahko je tudi natančno opazoval, kaj se dogaja na odru, vendar ni mogel razložiti, kako je sam izginil izpred oči gledalcev.

ker se bo na Greti ustanovila posebna župnija.

LETINA. Začetkom junija je po Pri-
morskem nastopila izredno velika vročina in suša, ki je precej oškodovala nekatere pridelke: zgodnji krompir, grah, fižol. Sredi junija je zopet prišel dež, ki je izboljšal kmetove upe. Trta pov-

Čo je bil krščen
Albert Crnko
na Avellanedi.

V TRSTU se pričakuje dan na dan objava o imenovanju novega škofa. Uradni krogi drže imenovanje zelo tajno. Namiguje se na dosedanjega reškega škofa Santina. Drugi domnevajo, da bi utegnil biti msgr. Saverni (nekoč Završnik), župnik mestne bolnišnice. Ni pa izključeno kako preseñenje. Za župnega upravitelja v Kašcergi v Istri je bil postavljen novomašnik Stefan Cek iz Hrušice. Upravljaj bo tudi sosednji Zamask. — Dne 4. julija je peš novo mašo na Kubežu rojak L. Kocijančič, ki je dovršil bogoslovne nauke v Gorici.

BOSONOGI karmeličani, ki so se pred 2 letoma naselili na Greti pri Trstu v območju rojanske župnije, so začeli letos graditi lastno rezidenco s prostorno kapelo. Stavba bo do jeseni v surovem stanju dovršena. Pozneje kdaj nameravajo zidati večjo cerkev,

soč zelo dobro kaže, žal da je že tu in tam pobila toča. Seno ima v Trstu zelo nizko ceno; suče se okrog 12 lir za stot, kar je v sedanjih razmerah premalo. Za živino in les so se cene zelo izboljšale. Lesna industrija živahno dela.

TVEŽKA železniška nesreča se je zgodila na progi Gorica-Podbrdo. Utrgalo se je skalovje in zadelo v tovorni vlak. Od devetih vagonov, ki so iztirili, so trije padli v strugo Soče.

VPULJU je umrl najstarejši mož, po imenu Lovro Sila, ki je lani 9. avgusta praznoval stoletnico. Časopisi poročajo o izdržljivosti italijanske rase. Sila je bil rojen v Lokvi pri Divači.

KER je na svoji njivi postavil zanjke za zajce, je bil obsojen na devet mesecev Miha Brajkovič. Izgovor, da mu zajci delajo škodo, ni pomagal. Poleg tega je grozil čuvaju, če ga naznani.

V MEDULINU so otvorili novo zgradbo "Dopolavora", posvečeno Teodoru Lazariču, ki je padel v Afriki in katerega starši so iz Medulina.

ŽRTEV granate iz svetovne vojne je postal Frančišek Mladovan iz Gorice v bližini Volče doline. Pok granate, ki jo je po neprevidnosti odpiral, je bil tako strašen, da je Mladovana dobesedno razneslo na stotine koscev.

TRUPLO 42 letne Amalije Jug, doma iz Gorice, so potegnili iz Soče v bližini Solkana.

NA goriškem kolodvoru se je pripetila huda nesreča, katere žrtev je postal Marij Steč, železničar po poklicu. Iz dosedaj še neznanih vzrokov ga je vrglo z brzolaka, ki je ravno odhajal iz kolodvora proti Trstu, pod kolesje.

NEDAVNO je bil v Lovrani škofijski euharistični kongres. Kongresa se je udeležilo ljudstvo iz bližnjih in daljnjih slovenskih in hrvaških vasi ter je po številu Italijane daleč prekašalo. Saj Italijanov, razen na Reki, po okoliških krajih ni, kolikor niso priseljeni kot uradniki. V veliki procesiji, ki se je vršila v času tega kongresa, so se slišale peti le slovenske in hrvaške nabožne pesmi. To je vsem zlasti padlo v oči in upajo, da bodo

tudi sicer nemoteno lahko peli v svojem jeziku, bodisi v cerkvi ali zunaj. — Na Kuku je zgorela zadružna mlekarna in sirarna. — Ono soboto je ljudski vlak odpeljal iz Trsta v Rim 1100 izletnikov. Cena na ljudskem vlaku je zelo znižana, saj znaša za dolgo progo iz Trsta v Rim in nazaj komaj 46 lir! Nedeljske ljudske vlake je vlada vpeljala, da bi široke množice dobile priliko si ogledati za majhen denar pomembna mesta svoje domovine. Vse poletne nedelje vozijo ljudski vlaki po stalnem načrtu ogromne množice v Rim, Milan, Benetke, pa tudi v manjša mesta. Ker so ti vlaki natrpani, tudi železniška uprava nima izgube.

Goriška Prefektura je objavila podatke o denarnih pošiljkah delavcev in vojakov Julijske Krajine, ki se nahajajo v Abesiniji na poklicnem delu ali v vojaški kadrski službi. Za mesec junij znašajo te pošiljke skupno 235.392 lir.

KONGRES Kristusa Kralja, ki je bil nedavno na Poljskem, je bil sijajna katoliška prireditev. Posebnih vlakov h kongresu je privozilo 100 tisoč gotovo.

UMRLA sta v Severni Ameriki dva slovenska duhovnika: Albin Moder v Bridgeville in komaj 27 letni Jožef Sušter v Clevelandu.

Ladijske vozne listke

ZA VSE PAROBRODNE DRUŽBE PRI NAS DOBITE
PO NAJNIŽJI CENI.

Kabino

zagotovimo vsakemu potniku brezplačno

Vpoklicne karte po zelo znižanih cenah

CA. CENTRAL EUROPEA

469. San Martín 469

NOV denar v Jugoslaviji. — Dosedanje kovance nameravajo potegniti iz prometa in bodo izdelali nove po 50, 20, 10 2 in 1 Din in po 0,50 in 0,25 Din.

BLEJSKO jezero — slovenska narodna last. — Dne 1. junija se je končala zadeva lastnine blejskih biserov. Prejšnji lastnik Kenda je zašel v konkurz in je sedaj kupila grad in jezero in vilo zlatorog ljubljanska banska uprava in je tako sedaj Blad varen, da ne postane nikdar tuja lastnina. Na gradu bodo uredili narodnozgodovinski muzej.

SUHA Krajina dobi vodovod. Kraji med Žužemberkom in Kočevjem, ki so prav tako revni na vodi kot Kras, so vendar doživeli, da se izpolni njihova desetletna zahteva. Napeljali bodo dva velikanska vodovoda za 80 vasi in 13.000 ljudi. Prvi vodovod bo napajal Rob, Lašče, Dobropolje in Struge. Drugi pa Ambrus, Hinje, Stari Log, Žužemberg in Dvor. V času suše so morali ponekod hoditi 4 ure daleč po vodo.

IZ Trsta pišejo: 10. julija... Pri nas čakamo škofa, pa kar nič ne pride na dan. V cerkvenih rečeh smo mečno nazadovali od kar so Fogarja penzionirali. V zunanjih stvareh upamo na zboljšanje radi belgrajskega pakta. Te dni so šli naši zastopniki k Musoliniju, da vidijo, kaj misli dati naši manjšini. Upamo na kak časopis. Drugega najbrž ne bo. Obljubljen je bil pouk slovenščine in hrvaščine, toda težko, da bo v praksi res kaj iz tega. Istotako v društvu. Saj je sistem samega fšizma protiven vsaki svobod-

ni gesti. Pa bomo videli. Upanje le imamo..

JUGOSLAVIJA in **VATIKAN**. Mnogo je bilo že razburjenja in ni se še docela poleglo radi konkordata, ki gaje sklenila Jugoslavija s papežem. Ta dogovor urejuje položaj katoliške cerkve v Jugoslaviji. Ker je v državi številno več pravoslavnihi kot katolikov, so nekateri neumirjeni elementi nastopili proti temu konkordatu. Toda kljub vsemu, je parlament predlog sprejel. Razburjenje se je pozneje še stopnjevalo radi smrti patriarha Varnave, ki je prav tedaj umrl, bodisi, da je njegova smrt kaj v zvezi z razburljivimi dogodki, bodisi da je bila smrt čisto naravna posledica njegove bolezni. Bil je namreč jetičen.

V nadaljnem poteku borbe je pravoslavna cerkvena oblast izobčila nekaj pravoslavnihi ministrov in poslancev, ki si delovali v prid katoliške stvari. Nekega ministra so pripravili v veliko neprimliko, ker je imela biti ravno tiste dni poroka njegove hčerke in je bila poroka zabranjena od pravoslavne oblasti.

In še vedno prihajajo poročila, da se dogajajo nevsječnosti, vendar je vlada še gospodar položaja in ne kaže volje, da se ukloni.

V MLADENOVCU v Srbiji je prišlo 15. avgusta do izgredev. Množica se je zbrala k molitvi za pokojnega Varnavo. Potem so hoteli napasti hišo nekega poslanca, ki je glasoval za konkordat. Seveda je morala nastopiti policija in je bilo nekaj ranjenih na obeh straneh.

KDO bo novi tržaški škof, se še ne ve. Tržaško škofijo upravlja sedaj

---

KAROL TERPLAN
SLOVENSKI BAR
CHACABUCO 501 **AVELLANEDA**

---

goriški nadškof Margotti in se je v zvezi s tem od strani civilnih oblasti sprožila misel, da bi morda kazalo prenesti sedež nadškofije iz pokrajinskega mesta Gorice v veliki Trst. Toda takšne spremembe v zgodovini cerkve niso običajne in jih Cerkev le izjemoma in iz tehničnih razlogov dovoljuje. Goriška nadškofijska stolica ima svoje slavne tradicije, ki na njih nikdo ni na interesu, da izginejo.

VGORICI potrjujejo vest, da se bo v kratkem času tukaj sestala konferenca zastopnikov turizma Italije in Jugoslavije, da prouči možnosti, kako bi se medsebojni izletniški obiski povečali. Italijanska turistična združenja Julijske Krajine, Istre in Vidma so imela že pripravljalne razgovore, na katerih je bilo sklenjeno, da bodo za goriško konferenco predložila skupen načrt za pospeševanje turizma s sosedno Jugoslavijo. — V Gorico prihaja čedalje več jugoslovanskih turistov, ki potujejo v večjih in manjših skupinah. Čelo iz Maribora so zadnjič prišli izletniški avtobusi s slovensko in nemško govorečimi potniki. Običajno je, da obiščejo Sveto goro, nato pa se peljejo dalje po nekdanjih bojiščih do Trsta, odkoder se vrnejo domov. Italijanski vinski trgovci so sedaj že spoznali, da jugoslovanskim izletnikom diši predvsem Chianti in vedno pripravijo večje število dvoliterskih steklenic, ki zmerom najdejo odjemalcev.

V zvezi s temi razgovori smo informirani, da se snuje redna enkratna tedenska avtobusna služba iz Bleda na Grado (čez Pestočno, Trst, Gorico) in narobe. Koncesije bosta dobila "Putnik" in družba "Ing. Ribl in Co." v Gorici.

IZ Trsta poročajo, da so po tamkajšnjih šolah delili knjigo "Il nuovo Italiano" (Novi Italijan) vsem otrokom, ki so na učiteljevo vprašanje, če doma še govorijo slovenski, odgovorili pritrdilno. Knjiga je bila otrokom izročena s primernim nagovorom ter z izrečenim poudarkom, da so jo dobili kot "darilo dučaja".

ITALIJANSKA VLADA čisto načrtno gradi nove šole po vseh krajih Julijske Krajine. Samo v idrijski občini bodo nastale tri nove šole, in sicer ena v mali vasi Zavrtaee, druga in tretja pa na Vrsniku nad Žirmi in v Srednji Kanomlji. Idrijska občina, ki šteje skupno okrog 14.000 prebivalcev, bo z nozmi šolnimi vred imela vsega kar 12 šol. V načrtu je tudi gradnja nove osnovne šole na Ravneh pri Grgarju.

ZARADI tatvin svinca v skladiščih Idrijskega konsorcija na Vipavskem se je anorala zagovarjati cela vrsta domačinov iz okolice Opatjega sela. Med njimi so Andrej Mlečnik, Rudolf Mlečnik, stara 19 in 18 let, Rudolf Saksida, Viljem Cotič, Janez Devetak, Andrej Mlečnik, je bil obsojen na 2800 lir globe in 3 leta strogega zapor. Saksida na 2400 lir globe in 3 leta zapor. Devetak na pol leta ječe in 1200 lir globe. S tatvijo prizadeta škoda znaša po izpovedi strokovnjakov 1200 lir.

Ker so lažnjivo pričevali v pravdi Jožefine Brumat in Remigija Fredericis, so bili pozvani pred sodišče Miha Rebolica, Reza Rebolica in France Brumat, a jim sodišče ni moglo dokazati krivde in so bili oproščeni.

Ker so tihotapili les iz Jugosl. v Italijo na meji pri Godovičic, so bili prijete Jaka Reven, doma iz Rovt v Jugoslaviji in Jaka Potkovšek iz Hote dršic v Jugoslaviji.

Ker je na javnem prostoru razstreljeval dinamične patrone, je bil prijete Andrej Mrak, doma iz Sv. Lucije ob Soči. Dokazali so mu tudi, da si je rad prisvojlil tuje delovno orodje, kjerkoli je mogel do njega. Dobil je pol leta zapor in 600 lir globe.

Cerkveni ropar Jože Uršič, ki je vlamjal v razne cerkve po Julijski Krajini in se mu je mogel dokazati vlom v cerkev v Črnici in v cerkev na Oseki, kakor tudi odpiranje vojaških grobov, iz katerih je kradel razne predmete, je bil poslan v ječo za dobo dveh let.

V KOBJI glavi na KrKasu je umrl 20. jul. Ruder Franc, star 69 let. Dolgo let je bil organist. En sin je frančiškan, ena hči je pri uršulinskih munjah v Gorici. 2 hčeri sta tukaj. Za pokojnega bo maša 5. septembra na Savedri.

V POSTOJNO so napravili prvega avgusta velik izlet kolezarji, 560 biciklistov in še nekateri z avtomobili so pohiteli na obisk čez mejo. Ker niso bili vsi dovolj mokri od potu, jih je še ploha malo zalila. Pa so se vseeno zelo veselili vračali. Od rojakov v Postojni so bili zelo pristržno sprejeti.

V RASPORJU je bil aretiran 70letni siromak Gustinčič, češ da je širil protifašistične letake.

ALBERT Sulčić, kavnosek iz Sv. Križa pri Trstu se je vrnil iz zaporov. Bil je osumljen vohunstva, kar pa se je izkazalo za nercsnično.

RAFAEL Sevkot iz Rihemberka se je ubil, ko se je vračal iz bolnice, kjer ima bolno mater. S kolesom je zadel ob avto in obležal mrtev.

V COLU je bil umeščen za župnika Anton Žbogar.

LOJZKA Kek, doma iz Trebnjega na Kranjskem se je vrnila v domovino. Bila je zvesta pevka našega cerkvenega zbora.

V MURSKI SOBOTI se vrši 5. septembra velik ljudski tabor, slično kot po vsej deželi. — M. Sobota dobi okrožno sodišče na prizadevanje dekana Jeriča in urednika Klekla. Dosljej je bilo le v Mariboru. — V Črensovec je prišel za kaplana g. Sukiča Ivan. 1. avgusta je imel novo mašo Kustec Ivan.

UMRL je v Ljubljani profesor Puntar, doma iz Unca. — Ustanovlje-

na je po dolgem prizadevanju vendarle v Ljubljani Kmečka zbornica. Pač vsi drugi stanovi so kmeta prehiteli. Ta zbornica, sestojča iz odličnih kmečkih mož, bo branila koristi kmečkega stanu. — Slovensko Krajino je obiskal ljubljanski ban dr. Natlačén. Zlasti razne ustanove v Soboti in kmet. šolo v Bakičanu. — Ljubljana dobi nov kolodvor. Znano je, da ima Ljubljana v Jugoslaviji največ prometa, a kolodvor, star že 90 let, ne odgovarja več modernim potrebam. Posebno pa so težave na prehodih čez žel. proge. — V Ljubljani podirajo stari hotel 'Slon'

V MESECU avgustu je bila 80letnica rojstva rajnega dr. Franca Ivancycja. Bil je največji slovenski borec v času ogrske oblasti v Prekmurju in je napisal dragocene prispevke o zgodovini in položaju Slovencev med Ogrji. — 11. julija je pel v Martjaneh novo mašo Ivan Suk iz Moravec. V Beltineh je primicirao Rous Matjaš, na Tišini Nemeč Matjaš, v Soboti pa Rajner Janoš iz Rakičana, v Sr. Bistrici frančiškan Prša Silvester. — V Lendavi je bilo otvorjeno moderno kopalnice na potoku Črneču. — V Petišoveh je umrl cestar Frakaš. — V Černelaveh je strela zapalila gostilno Sočič. — V Črensovecih je krava spehala očo šol. širitela Latar Stefana na paši na placi pri cerkvi. — V Celju so služili zahvalno mešo za 40 letnico mešništva 11. jul. urednik Klekl Jožef. — V Soboti je bila tombola športnega društva "Mure". 6 vdoležencev se je vračalo veselih z novimi kolesi, dobljenimi na tomboli. 7 se je vračalo žalostnih, ker so jim bicikli sfalili. — V Križevce se je vrnil iz bolnice učitelj Džur ban. — V Bogo-

FOTO "SAVA"

SAN MARTIN 608 (Križišče Tucuman)

Domov ne moreš. Vsaj verno svojo sliko lahko pošlješ. Oglasi se pri nas! — Fotografije vsake velikosti. — Povečave. — Razvijanje. — Hitro in točno. — Po slovensko.

jini je umrl Casar Matjaš. — V G. Bistrici je bilo zlato zdavanje Ritlop Jožefa i Ane.

TOČE in viharji so napravili v Sloveniji letos strahotno razdejanje. Najhujša nevihta je bila menda 26. julija, ki je uničila vse pridelke od Ribniške strani, mimo Žužemberka in Suho krajino do Novega mesta, čez Stopiče do Gorjancev. Skodo cenijo no 10 milj. Dinarjev. Banska uprava je zagotovila pomoč prizadetim. Koder je nevihta najbolj divjala je oklestila drevje do golega in pobila vse šipe na strani nevihte.

V Cerknem je umrla Neža Sinkovec. tukaj sta dve njeni hčeri. Ena že počiva na Čakariti.

Pogrešan je Blatnik Alojz iz Zvirč na Dolenjskem. Prišel je pred sedmimi leti v Argentino.

Na Paternalu je umrl Joze Komelj iz Gorice.

†

V ponedeljek dne 30. avg. smo pokopali 14letno Rastico Kandus, hčerko g. Antona in Jozefe Kandus na Avellanedi (doma iz Vrtovine na Vipavskem.) — Lahka ji bodi tuja gruda, potrti družini pa naše sožalje!

KULTURNA KRONIKA

1. avgusta je bila svečana obletnica slovenske službe božje na Saavedri, kjer je maša vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10tih in pol.

15. avgusta je bila na Paternalu maša za pok. nadškofa doktor A. B. Jegliča.

4. julija je bila šolska proslava jugoslovanske šole na Dock Sudu.

22. avgusta uspela šolska proslava jugoslovanske šolske dece v armenski dvorani. Med velikim navdušenjem je spregovoril iz odra slovensko besedo tudi gospod minister dr. Cankar.

21. avgusta je Ljudski oder proslavil svojo dvanajstletnico z uprizoritvijo "Desetega brata".

8. avgusta je priredil "Tabor" prireditve v prid slov. šole.

15. avgusta je bila prireditve prosvete v isti namen.

Ljudski Oder je izdal že tretjo številko glasila "Njiva".

V Cinco Saltos je imel naš rojak Ludvik Pirnišek, misijonar, tudi misijon za naše rojake, ki jih je tam lepo število. Bil je z uspehom misijonar prav zadovoljen.

Služba božja v septembru:

5. maša na Saavedri ob 10.30 h za Ruder Franc.
Molitev na Paternalu.
12. septembra maša na Paternalu. Praznik jugoslovanskega narodnega praznika kraljevega rojstnega dne.
Molitev na Paternalu.
19. septembra maša na Paternalu za Ivana Ukmar ob 10 h.
Molitev na Paternalu.
26. septembra maša na Avellanedi.

15. avgusta smo molili pri maši na Paternalu za pokojnega A. B. Jegliča. Prisoten je bil tudi g. minister dr. Cankar. Res je, da Kranjcev ni tako mnogo tukaj, pa je prav gotovo tudi to, da bi bila kapela natrpana, če bi prišli samo tisti, katere je pokojni birmal.

Kaj pa Villa Devoto?

To pot se pa ne bom kar nad nikomer znašal. Sem bil parkrat na obisku doli na okoli in sem našel precej razumevanja za slovensko službo božjo. Slišal pa tudi mnenja nekaterih, ki razmere poznajo, da bom tudi to pot razočaran...

No, pa to se sedaj ne bo zgodilo, ker zaenkrat še ne moremo začeti s slovensko mašo. Toda radi tega le nikan ne zanemarite vsega. Saj na Paternal ni tako daleč. In omnibus 68 pusti zelo blizu naše kapele na Avenidi d. Campo 1653; prav lepo vas povabim, da prihajajte k slovenski maši. Ne bodite tako trdi in tako malodušni in brezbrizni.

Na Paternalu imam o mašo vselej tretjo nedeljo v mesecu ob 10. uri. Molitve pa vselej prvo, drugo in tretjo nedeljo v mesecu ob 4. uri popoldne, na Av. del Campo.

12. septembra bomo imeli spomin jugoslovanskega državnega praznika, ob priliki rojstnega dne kralja Petra. Ob 10. uri slovesna maša, katere se vdeleži zastopniki vseh naših organizacij in tudi g. minister sam.

S A S T R E R I A T R I E S T I N A

NA PATERNALU

BAUNES 187

SE PRIPOROČA

Franc Meline.

Banco Germanico

DE LA AMERICA DEL SUD

Av. L. A. Alem 150 — Buenos Aires — 25 de Mayo 149-59

Predstavnik za celo Južno Ameriko:

PRVE HRVATSKE ŠTEDIONICE — ZAGREB
POŠTANSKE ŠTEDIONICE — BEOGRAD
ZADRUŽNE GOSPODARSKE BANKE—LJUBLJANA
BANCO DI ROMA — GENOVA

Pošljite Vaša denarna nakazila v stari kraj
samo tem sigurnim potom.

BRZOJAVNO!   Z AVIJONOM!   S POŠTO!

Naše uradne ure so: Od 8 in pol do 7 zvečer.

Ob sobotah do 12 in pol.

SIGURNOST! — BRZINA! — USLUŽNOST!

POVERJENJE!